

Monika Zima

**Obowiązki obywatela
z niepełnosprawnością
intelektualną**
– kształcenie obywatelskie

Warszawa 2009

1. Co to jest obywatelstwo? Kto to jest obywatel?

Obywatelstwo to prawna więź człowieka z jakimś państwem. Każde państwo ma prawo, które mówi, kto może być jego obywatelem. Mówi też o tym, co trzeba zrobić, żeby zostać obywatelem tego państwa.

Na przykład, każdy kto urodził się w Stanach Zjednoczonych, jest obywatelem Stanów Zjednoczonych.

W Polsce prawo mówi, że żeby być obywatelem Polski, to trzeba mieć przynajmniej jednego rodzica, który jest obywatelem Polski.

Obywatelstwo jest zapisane w dowodzie osobistym i paszporcie.

Obywatel to przedstawiciel danego państwa. Jego prawa i obowiązki zapisane są w Konstytucji. Każde państwo powinno dbać o swoich

obywateli. Obywatel może korzystać ze swoich praw, ale ma także obowiązki wobec państwa.

2. Co to są obowiązki obywatela?

Każdy człowiek ma jakieś obowiązki. Obowiązki to **nakazy**, czyli to co trzeba robić i **zakazy**, czyli to czego nie wolno robić. Obowiązki obywatela są zapisane w prawie.

Obowiązki obywatela to nakazy i zakazy, które muszą spełniać obywatele w danym państwie. W Polsce obowiązki obywatela są zapisane w Konstytucji, a także w ustawach.

W Konstytucji zostało zapisanych 50 wolności i praw oraz tylko 5 obowiązków. Każdy obywatel musi spełniać swoje obowiązki wobec państwa. Obowiązki są po to, żeby państwo lepiej działało. Państwo chroni swoich obywateli i pomaga im, a obywatele spełniają w zamian za to obowiązki wobec państwa.

Obowiązki obywatela to inaczej **obowiązki obywatelskie**. Z obowiązkami obywatelskimi jest związany patriotyzm. **Patriotyzm** to szacunek dla państwa oraz chęć ponoszenia za nie ofiar.

Patriota to człowiek, dla którego bardzo ważne jest dobro ojczyzny i gotów jest poświęcić dla niej nawet swoje życie. Patriotyzm to również uczenie się tradycji, kultury i języka.

3. Jakie obowiązki ma polski obywatel z niepełnosprawnością intelektualną?

Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce ma takie same obowiązki jak każdy inny obywatel.

To, że ktoś jest niepełnosprawny nie oznacza, że jest zwolniony ze swoich obywatelskich obowiązków. Osoba niepełnosprawna powinna spełniać swoje obowiązki obywatelskie w taki sposób, w jaki pozwala jej na to stan jej zdrowia.

W Konstytucji w rozdziale drugim zostały zapisane najważniejsze obowiązki obywatela. Są to:

- wierność Rzeczypospolitej i troska o dobro wspólne;
- przestrzeganie prawa Rzeczypospolitej;

- ponoszenie ciężarów świadczeń publicznych, w tym podatków;
- obrona ojczyzny;
- dbałość o stan środowiska i ponoszenie odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie.

4. Czy Polska ma obowiązki wobec swoich obywateli?

Polska ma bardzo dużo obowiązków wobec swoich obywateli, ponieważ najważniejszy w państwie jest człowiek. W Konstytucji obowiązki państwa zostały zapisane przede wszystkim w rozdziale pierwszym, który ma tytuł „Rzeczpospolita”.

W artykule 1 Konstytucji jest zapisane, że Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

Oznacza to, że Polska jest dla wszystkich obywateli, nie tylko dla w pełni sprawnych, bogatych, wykształconych,

ale dla każdego obywatela. Polska

powinna zapewnić każdemu

obywatelowi odpowiednie warunki życia, tak by wszyscy czuli się w niej dobrze.

Każdy obywatel może korzystać z tego,

co znajduje się w Polsce – z przyrody,

z zabytków, ze szkół, ze szpitali,

z urzędów. To wszystko jest wspólne,

dlatego też każdy powinien o to dbać.

Artykuł 5 Konstytucji mówi o tym, że Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności

swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska. Oznacza to, że Polska nie tylko ma bronić swoich granic, ale również ma obowiązek przestrzegać praw człowieka, tak by każdy obywatel mógł korzystać ze swoich praw.

W artykule 18 Konstytucji jest zapisane, że pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo.

W artykule 68 Konstytucji jest zapisane, że obywatelom, niezależnie od tego, czy są bogaci, czy biedni władze państwa zapewniają taki sam dostęp do publicznej opieki zdrowotnej oraz że władze są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku.

W artykule 69 Konstytucji jest zapisane, że władze państwa pomagają osobom niepełnosprawnym w codziennym życiu, na przykład w przysposobieniu do pracy oraz pomagają tym osobom, które mają problemy z porozumiewaniem się.

5. Co to jest obowiązek przestrzegania prawa?

Ten obowiązek dotyczy każdego człowieka, który mieszka lub przebywa w Polsce, nie tylko obywateli Polski. Prawo zapisane jest w Konstytucji, ustawach, umowach

międzynarodowych, w rozporządzeniach. Każdy powinien zapoznawać się z prawem, żeby wiedzieć co wolno, a czego nie wolno czynić.

Jest dużo przepisów prawa i nie wszystko można wiedzieć, ale każdy powinien starać się poznawać te najważniejsze. Na przykład, – każdy ma obowiązek: szanowania godności innych ludzi.

- traktowania wszystkich równo.
- szanowania czyjejs pracy i własności.
- naprawienia szkody, którą wyrządził.

Nikom nie wolno obrażać i znieważać innych ludzi lub grozić im.

Dzięki przepisom prawa można zaprowadzić w państwie porządek i bezpieczeństwo. Jeśli ktoś łamie prawo i go nie przestrzega, to poniesie za to odpowiedzialność.

Władze w państwie powinny tworzyć takie prawo, by było jak najlepsze dla obywateli. Nie wszystkie przepisy prawa są dobre dla obywateli. Żeby powstawało dobre prawo, obywatele powinni informować państwo o swoich potrzebach.

6. Co to jest obowiązek ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych?

Ten obowiązek dotyczy każdego człowieka, który mieszka lub przebywa w Polsce, nie tylko obywateli Polski.

Obowiązek ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych oznacza, że każdy musi pomóc państwu finansowo, by mogło istnieć i działać.

Ciężary i świadczenia publiczne to na przykład opłaty za wydanie dowodu osobistego, abonament za telewizję i radio.

Każdy powinien płacić podatki. Podatki są po to, by państwo mogło utrzymywać szkoły, szpitale czy płacić wojsku za obronę kraju.

Podatki są po to, by płacić za pracę urzędników państwowych.

Z podatków państwo także pomaga najbiedniejszym oraz tym, którzy potrzebują pomocy.

Dzięki podatkom państwo może chronić zabytki, budować muzea.

7. Co to jest obowiązek dbałości o stan środowiska?

Ten obowiązek dotyczy każdego człowieka, który mieszka lub przebywa w Polsce, nie tylko obywateli Polski. Środowisko to przyroda – ziemia, powietrze, rośliny, zwierzęta, góry, lasy, morza, rzeki. Obowiązek dbałości o środowisko oznacza przede wszystkim zakaz zaśmiecania, zakaz hałasowania, wycinania drzew bez pozwolenia, niszczenia przyrody. Nie można zanieczyszczać środowiska, na przykład wylewając trujące ścieki do rzeki.

Ważne jest to, że dbałość o środowisko to także obowiązek takich działań, by pomóc przyrodzie.

Na przykład każdy człowiek powinien sadzić drzewa, pielęgnować rośliny, segregować śmieci i odpady, tak by można je było raz jeszcze wykorzystać. Każdy człowiek powinien starać się oszczędzać energię, wodę, tak by wystarczyło ich na dłużej.

8. Inne obowiązki obywatela.

- ♦ W Polsce nie ma obowiązku uczestniczenia w wyborach, ale każdy obywatel, który chce by Polska się rozwijała i była lepszym krajem powinien wybierać odpowiednich ludzi do rządzenia Polską.
- ♦ Osobie niepełnosprawnej intelektualnie powinno zależeć na tym, by się uczyła i była jak najbardziej samodzielna. Każda osoba niepełnosprawna intelektualnie może uczyć się nie tylko w szkole, ale także w domu w wolnym czasie czytać, rozmawiać, dowiadywać się jak najwięcej o swoich prawach i o tym, co może robić.
- ♦ Nawet osoba, która ma trudności z nauką może się rozwijać, brać udział w szkoleniach i warsztatach, by więcej wiedzieć.
- ♦ Osoby niepełnosprawne intelektualnie powinny przekazywać swoją wiedzę innym i dawać dobry przykład swoim zachowaniem.
- ♦ Każda osoba niepełnosprawna intelektualnie może uczestniczyć w życiu swojej miejscowości i najbliższej okolicy. Może organizować spotkania z władzami, by mówić im jakie potrzeby mają osoby niepełnosprawne. Może spotykać się sąsiadami i zastanawiać się jak ma wyglądać wspólne podwórko. Może zorganizować wspólne wyjście do kina, albo na wystawę. Dzięki temu ludzie się jednoczą i robią coś wspólnie.
- ♦ Każda osoba niepełnosprawna intelektualnie musi się starać sama załatwiać różne swoje sprawy, by inni ludzie zobaczyli, że osoby niepełnosprawne to potrafią.